

Szesnasta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Praga (Czechy), 26–30 lipca 2018

Zadania turnieju indywidualnego

Zasady zapisywania rozwiązań zadań

Nie przepisuj zadań. Rozwiązuaj każde zadanie na osobnej kartce (kartkach) papieru. Na każdej kartce należy napisać numer zadania, numer miejsca i nazwisko. Tylko w tym wypadku możemy gwarantować uwzględnienie wszystkich kartek.

Rozwiązania należy uzasadniać. Odpowiedź, nawet prawidłowa, podana bez żadnego uzasadnienia będzie oceniana nisko.

Zadanie nr 1 (20 punktów). Podane są wyrazy w języku creek i ich tłumaczenia na polski. Znak [˘] oznacza akcent:

[cokó]	<i>dom</i>	[imahicíta]	<i>wypatrywać</i>
[cá:lo]	<i>pstrąg</i>	[inkosapítá]	<i>błagać</i>
[sókca]	<i>worek</i>	[tapassó:la]	<i>kosarz (pajęczak)</i>
[wa:kocí]	<i>cielę</i>	[akkopánka]	<i>gra</i>
[pocóswa]	<i>siekiera</i>	[cokpilá:pilá]	<i>lelkowiec krzykliwy</i>
[famí:ca]	<i>melon</i>	[tokna:photí]	<i>portfel</i>
[yanása]	<i>bizon</i>	[co:kakiłtítá]	<i>nauczanie</i>
[iyanawá]	<i>jego/jej policzek</i>	[łafotaháya]	<i>arbuz</i>
[hî:spákwa]	<i>drozd wędrowny</i>	[itiwanayipíta]	<i>związać się nawzajem</i>
[aklowahí:]	<i> błoto</i>	[ipahankatíta]	<i>liczyć nas</i>
	[pokkołakkoakkopankacóko]		<i>sala do koszykówki</i>

Zaznacz akcent:

[ifa]	<i>pies</i>	[ifoci]	<i>szczenię</i>
[nâ:naki]	<i>rzeczy</i>	[sâ:sakwa]	<i>gęś</i>
[aktopa]	<i>most</i>	[hoktaki]	<i>kobiety</i>
[wanayita]	<i>wiązać</i>	[awanayita]	<i>przywiązać</i>
[isiskitoci]	<i>szklaneczka</i>	[a:tamihoma]	<i>maska samochodu</i>
[honanta:ki]	<i>mężczyźni</i>	[ilitohtałita]	<i>krzyżować nogi</i>

⚠ Język creek (muskogee) należy do rodziny muskogejskiej. Mówi nim około 4 500 osób w stanie Oklahoma, USA.

[ł] jest spółgłoską. Znak [˘] oznacza opadający ton. Znak [:] oznacza, że poprzedzająca samogłoska jest długa. —Aleksejs Peguševs

Zadanie nr 2 (20 punktów). Podane są zdania w języku hakhun i ich tłumaczenia na polski:

1. **ŋa ka kɾ ne** — *Czy idę?*
2. **nɾ ʒip tuʔ ne** — *Czy spałeś?*
3. **ŋabə ati lapkʰi tɾʔ ne** — *Czy widziałem jego?*
4. **nirum kəmə nuʔrum cʰam ki ne** — *Czy znamy was?*
5. **nɾbə ŋa lapkʰi rɾ ne** — *Czy widzisz mnie?*
6. **tarum kəmə nɾ lan tʰu ne** — *Czy bili ciebie?*
7. **nuʔrum kəmə ati lapkʰi kan ne** — *Czy widzicie jego?*
8. **nɾbə ati cʰam tuʔ ne** — *Czy znależ jego?*
9. **tarum kəmə nirum lapkʰi ri ne** — *Czy widzą nas?*
10. **ati kəmə ŋa lapkʰi tʰɾ ne** — *Czy widział mnie?*

(a) Przetłumacz na polski:

1. **nɾ ʒip ku ne**
2. **ati kəmə nirum lapkʰi tʰi ne**
3. **tarum kəmə nuʔrum cʰam ran ne**
4. **nirum kəmə tarum lan ki ne**
5. **nirum kəmə nɾ cʰam tiʔ ne**
6. **nirum ka tiʔ ne**

(b) Przetłumacz na język hakhun:

7. *Czy bitem ciebie?*
8. *Czy widzieli mnie?*
9. *Czy zna ciebie?*
10. *Czy śpicie?*

⚠ Język hakhun należy do gałęzi sal rodziny sino-tybetańskiej. Mówi nim około 10 000 osób na wschodnich obrzeżach Indii i sąsiadujących obszarach Myanmaru.

ə i ɾ są samogłoskami. cʰ, kʰ, ŋ, tʰ, ʒ i ʔ są spółgłoskami.

—Piotr Arkadjew

Zadanie nr 3 (20 punktów). Podane są słowa w języku terena w dwóch formach gramatycznych (1 os. l. poj., *mój ... albo ja ...* ; 2 os. l. poj., *twój ... albo ty ...*) i ich tłumaczenia na polski. Niektóre formy pominięto.

1 os. l. poj.	2 os. l. poj.		1 os. l. poj.	2 os. l. poj.	
îmam	îme	<i>mąż</i>	enjóvi	yexóvi	<i>starszy</i>
mbîho ^{.1}	<i>odejść</i>	noínjoa ^{.8}	<i>zobaczyć to</i>
yónom	yéno	<i>chodzić</i>	vanénjo ^{.9}	<i>kupić</i>
mbôro	peôro	<i>spodnie</i>	mbepékena	pipíkina	<i>bęben</i>
ndûti	tiûti	<i>głowa</i>	ongóvo	yokóvo	<i>zotądek, dusza</i>
âyom	yâyo	<i>brat kobiety</i>	rembéno	ripíno	<i>koszula</i>
..... ^{.2}	píyo	<i>zwierzę</i>	nje'éxa	xi'íxa	<i>syn/córka</i>
yênom ^{.3}	<i>żona</i>	ivándako	ivétako	<i>usiąść</i>
mbûyu	piûyu	<i>kolano</i>	mbirítauna	piríteuna	<i>nóż</i>
njúpa	xiûpa	<i>maniok</i>	mómindi ^{.10}	<i>być zmęczonym</i>
..... ^{.4}	yéno	<i>matka</i>	njovó'i	xevó'i	<i>czapka</i>
nênem	nîni	<i>język</i>	ngónokoa	kénokoa	<i>potrzebować tego</i>
mbâho	peâho	<i>usta</i>	ínzikaxovoku ^{.11}	<i>szkoła</i>
ndâki	teâki	<i>ręka</i> ^{.12}	yôxu	<i>dziadek</i>
vô'um	veô'u	<i>dłoń</i>	íningone	ínikene	<i>przyjaciel</i>
ngásaxo ^{.5}	<i>odczuwać chłód</i>	vandékena	vetékena	<i>kajak</i>
njérene ^{.6}	<i>bok</i>	óvongu	yóvoku	<i>dom</i>
mônzi	meôhi	<i>zabawka</i> ^{.13}	nîwo	<i>bratanek, siostrzeniec</i>
ndôko ^{.7}	<i>potylicy</i>	ánzarana ^{.14}	<i>motyka</i>
ímbovo	ípevo	<i>ubranie</i>	nzapátuna	hepátuna	<i>but</i>

(a) Wypełnij luki.

(b) Niektóre słowa języka terena zostały zapożyczone z urzędowego w Brazylii języka portugalskiego. Przykładem tego jest słowo 'but' (← port. *sapato*). Czasami zapożyczenia portugalskie w języku terena zachowują się nietypowo.

1 os. l. poj.	2 os. l. poj.	
lámбина	leápina	<i>otówek</i> (← port. <i>lápiz</i>)
	leátana	<i>puszka</i> (← port. <i>lata</i>)
	keápana	<i>plaszcz</i> (← port. <i>capa</i>)

1. Czym różnią się te słowa od rodzimych słów języka terena?
2. Przetłumacz na język terena: *moja puszka, mój płaszcz*.

⚠ Język terena należy do gałęzi boliwijsko-parańskiej rodziny arawackiej. Mówi nim około 15 000 osób w Brazylii.

' jest spółgłoską (tzw. zwarenie krtaniowe). **x** = sz. **y** = j. **nj** = nż. Litera **m** na końcu słowa oznacza, że całe słowo wymawia się nosowo. Znak ^ oznacza, że samogłoska wymawia się jako długa i z opadającą intonacją. Znak ' oznacza, że następną spółgłoską wymawia się jako długą.

—Andriej Nikulin

Zadanie nr 4 (20 punktów). Podane są związki wyrazowe w języku arapesz górski i ich tłumaczenia na polski:

1. biaruh atuh araruh	3 trzciny cukrowe
2. nybat biabys juhurubys	6 jajek
3. anowip biabys bøbys	8 orzeszków betelu
4. biogu nybat atuh araruh	9 trzciny cukrowych
5. anowip biagas atugas atug baigas	10 arkuszy kory sagowca
6. biogu atut atub juhurubys	13 jajek
7. wiwis atug baigas	13 arkuszy kory sagowca
8. wiwis biabys bøbys	14 orzeszków betelu
9. biogu atugu biogu biaruh atuh araruh	23 trzciny cukrowe
10. araman biabys bøbys	26 orzeszków betelu
11. anowip biabys juhurubys	26 jajek

(a) Pewien lingwista, badający te dane, początkowo uznał, że w trzech spośród powyższych przykładów brakuje słowa *X*. Jednakże w dalszym ciągu badań zrozumiał, że nie ma brakujących słów, ponieważ słowo *X* zazwyczaj nie jest używane i wynika z kontekstu. Podaj słowo *X*. W jakich trzech przykładach wydaje się, że go brakuje? W jaki sposób wynika ono z kontekstu?

(b) Przetłumacz na polski:

12. **biabys atub bøbys**
13. **atub juhurub**
14. **nybat atuh araruh**
15. **biagas atugas biagas baigas**
16. **wiwis baigas**

(c) Przetłumacz na język arapesz górski:

17. 4 orzeszki betelu
18. 11 jajek
19. 20 jajek
20. 25 arkuszy kory sagowca

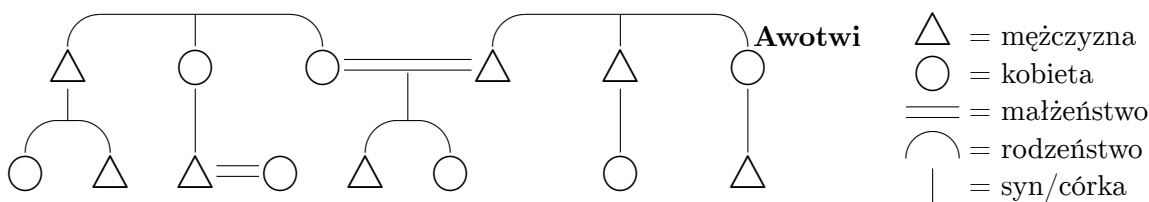
⚠ Język arapesz górski (bukijip) należy do rodziny torricelli. Mówi nim około 15 000 osób w Papui-Nowej Gwinei.

Orzeszki betelu są nasionami pewnego rodzaju palmy.

—Aleksejs Peguševs

Zadanie nr 5 (20 punktów). Poniżej trzej mężczyźni z ludu Akan, należący do jednej rodziny, przedstawiają siebie i niektórych spośród swoich krewnych (zob. drzewo genealogiczne):

1. **Yɛfrɛ me Enu. Yɛfrɛ me banom Thema ne Yaw ne Ama. Yɛfrɛ me yere Kunto. Yɛfrɛ me nuanom Awotwi ne Nsia. Yɛfrɛ me wɔfaase Berko.**
2. **Yɛfrɛ me Kofi. Yɛfrɛ me nua Esi. Yɛfrɛ me agya Ofori. Yɛfrɛ me sewaanom Dubaku ne Kunto. Yɛfrɛ me sewaabanom Yaw ne Ama ne Kobina.**
3. **Yɛfrɛ me Kobina. Yɛfrɛ me enanom Dubaku ne Kunto. Yɛfrɛ me nuanom Yaw ne Ama. Yɛfrɛ me wɔfa Ofori. Yɛfrɛ me yere Efua.**

(a) Wpisz imiona w drzewo genealogiczne.

(b) A oto wypowiedzi jeszcze dwóch mężczyzn z tej rodziny:

1. **Yɛfrɛ me Yaw. Yɛfrɛ me enanom _____. Yɛfrɛ me _____ Nsia ne _____.** **Yɛfrɛ me nuanom Thema ne _____.** **Yɛfrɛ me _____ Awotwi.** **Yɛfrɛ me _____ Ofori.** **Yɛfrɛ me _____ Esi ne _____.** **Yɛfrɛ me _____ Berko.**
2. **Yɛfrɛ me _____.** **Yɛfrɛ me banom Kofi ne _____.** **Yɛfrɛ me _____ Yaw ne _____.** **Yɛfrɛ me _____ Kunto ne _____.**

Wypełnij luki. (Niektóre luki mogą zawierać więcej niż jedno słowo.)

⚠ Język akan należy do grupy kwa rodziny atlantycko-kongijskiej. Mówi nim około 8 000 000 osób w Ghanie. —Ksenia Gilarowa

Redakcja: Samuel Ahmed, Bożydar Bożanow, Qitong Cao, Iwan Derżanski (red. techn.), Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimow, Ksenia Gilarowa, Stanisław Gurewicz, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Tsuyoshi Kobayashi, Bruno L’Astorina, Tae Hun Lee, Andriej Nikulin, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Aleksandr Piperski, Maria Rubinsztejn (red. odp.), Daniel Rucki, Artūrs Semeņuks, Paweł Sofroniew, Milena Wenewa.

Tekst polski: Daniel Rucki.

Powodzenia!